

ЗАГАЛЬНА ТЕОРІЯ ПРОФЕСІЙНОГО СПОРТУ як навчальна дисципліна

проф. Ю.А.Бріскін

Лекція з дисципліни “Загальна теорія професійного спорту”

- **Метою** викладання дисципліни “Загальна теорія професійного спорту” є надання майбутнім бакалаврам необхідних знань, вмінь і навичок у сфері професійного спорту та можливого їх застосування в інших суспільних формах функціонування спорту.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

- **Знати:** структуру та зміст загальної теорії професійного спорту як навчальної дисципліни; історичний розвиток та формування понять аматорства та професіоналізму у спорті; сутність професійного спорту як соціального явища; особливості історичного розвитку професійного спорту; основи організаційно-правових та економічних засад професійного спорту.
- **Вміти:** розкрити структуру та зміст загальної теорії професійного спорту як навчальної дисципліни; прослідити історичний розвиток та формування понять аматорства та професіоналізму у спорті; розкрити значення функціонування професійного спорту у суспільстві; розкрити особливості історичного розвитку професійного спорту; теоретично формувати та обґрунтувати організаційно-правові та економічні засади професійного спорту.

ТИПОВІ НАПРЯМИ СПОРТУ (за Л.П.Матвєєвим)

СПОРТ

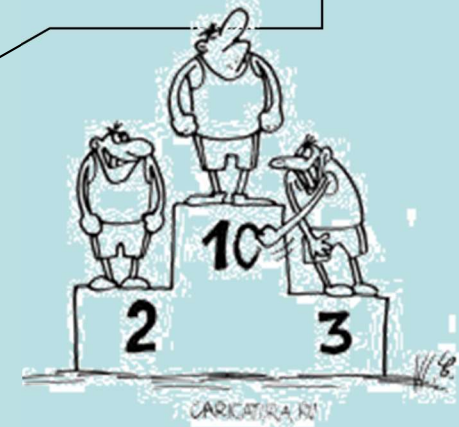
ВЕЛИКИЙ СПОРТ
(спорт вищих досягнень)

МАСОВИЙ СПОРТ
(ординарний)

**ПРОФЕСІЙНО-КОМЕРЦІЙНИЙ
СПОРТ**
(галузь бізнесу)

**ПРОФЕСІЙНИЙ
СПОРТ СУПЕРДОСЯГНЕНЬ**

“...спорт справді
вищих досягнень...”

ОСНОВНІ НАПРЯМИ СУЧАСНОГО СПОРТУ (за В.М.Платоновим)

СПОРТ

**ОЛІМПІЙСЬКИЙ
спорт**

**ПРОФЕСІЙНИЙ
спорт**

МАСОВИЙ СПОРТ

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ДИСЦИПЛІНИ “ПРОФЕСІЙНИЙ СПОРТ”

I група

- **Професійний спорт**
- **Спортсмен-професіонал**
- **Професійна спортивна ліга** (асоціація, союз, федерація, рада)
- **Професійний спортивний клуб** (команда)
- **Асоціації спортсменів професійних ліг**

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ДИСЦИПЛІНИ “ПРОФЕСІЙНИЙ СПОРТ”

I група

Професійний спорт - різновид підприємницької діяльності (бізнесу), метою якої є виробництво спортивного видовища, що набуває форми товару

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ДИСЦИПЛІНИ “ПРОФЕСІЙНИЙ СПОРТ”

I група

Спортсмен-професіонал – це кваліфікований спортсмен, який визнає спорт своєю основною професією і уклав трудову угоду (контракт) з відповідним **суб'єктом підприємницької діяльності** – організацією чи приватною особою (клуб, команда, промоутер).

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ДИСЦИПЛІНИ “ПРОФЕСІЙНИЙ СПОРТ”

I група

Професійна спортивна ліга (асоціація, союз, федерація, рада) – це об'єднання професійних клубів, команд чи спортсменів з метою проведення **спільної спортивної та підприємницької діяльності.**

Професійні спортивні ліги розробляють стратегію і тактику спортивної і підприємницької діяльності, системи змагань і правила їх проведення, організовують і проводять змагання серед професіональних спортсменів, здійснюють загальне керівництво діяльністю клубів з метою отримати якомога більший прибуток.

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ДИСЦИПЛІНИ “ПРОФЕСІЙНИЙ СПОРТ”

I група

Професійний спортивний клуб (команда)
– приватна, акціонерна або корпоративна
організація, що об'єднує різні групи людей
з метою участі у спортивному бізнесі

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ДИСЦИПЛІНИ “ПРОФЕСІЙНИЙ СПОРТ”

I група

Асоціації спортсменів професійних ліг – галузеві профспілки, що борються за розширення прав спортсменів-професіоналів та поліпшення їх добробуту.

Спортсмени об'єднуються в Асоціації щоб захищати свої інтереси у спортивному бізнесі перед власниками команд і клубами, які об'єднані у потужну організацію - лігу (асоціацію). Вони є учасниками спільного бізнесу, але їхні інтереси не співпадають. Спортсмени-професіонали через свої Асоціації вимагають у власників поліпшення умов праці та збільшення частки прибутків, оскільки вони є головними дійовими особами цього різновиду бізнесу

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ДИСЦИПЛІНИ “ПРОФЕСІЙНИЙ СПОРТ”

II група

- Бізнес**
- Маркетинг**
- Ліцензування**
- Спонсорство**

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ДИСЦИПЛІНИ “ПРОФЕСІЙНИЙ СПОРТ”

II група

Бізнес - будь-який вид підприємницької діяльності, спрямованої на отримання прибутку.

У спортивному бізнесі беруть участь функціонери (менеджери, директори та інші адміністративні працівники), тренери, обслуговуючий персонал, спортсмени-професіонали, агенти спортсменів, Асоціації спортсменів професійних ліг, спортивні судді, спортивні журналісти, власники спортивних споруд та інші споруд та інші особи.

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ДИСЦИПЛІНИ “ПРОФЕСІЙНИЙ СПОРТ”

II група

Маркетинг - система заходів з вивчення споживчого ринку і активного впливу на споживачів з метою розширення ринку збуту товарів або послуг.

Кінцева мета маркетингу полягає в отриманні якомога більшого прибутку у певному виді підприємницької діяльності. Для її досягнення необхідно вирішити ряд завдань: вивчити попит на товари або послуги; визначити оптимальні ціни на відповідні товари чи послуги; організувати ефективну рекламу цих товарів чи послуг; здійснити пошук засобів стимулювання збуту товарів чи послуг; вивчати і планувати асортимент товарів чи послуг. Отже маркетинг - це різновид комерційної активності, що допомагає тим хто пропонує товари чи послуги отримати вищі прибутки, а споживачам - якісніше задовільними свої потреби.

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ДИСЦИПЛІНИ “ПРОФЕСІЙНИЙ СПОРТ”

II група

Ліцензування -

продаж підприємцям прав на застосування символіки ліги, клубу (емблема, назва команди, портрет чи ім'я гравця тощо) у своїх інтересах.

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ДИСЦИПЛІНИ “ПРОФЕСІЙНИЙ СПОРТ”

II група

Спонсорство –

угода, згідно з якою одна сторона (спонсор) надає матеріальні засоби (кошти, товари, послуги) іншій стороні (клубові, команді, спортсменові) з метою реклами власної продукції, формування позитивного соціального іміджу або отримання певних привілеїв (наприклад, звільнення від податків).

Слід наголосити, що на сьогодні функціонування як професійного так і олімпійського спорту без спонсорів практично неможливе. Але й спорт, завдяки його надзвичайній популярності, позитивно впливає на розвиток виробництва (спортивна архітектура, виробництво спортивних товарів, мода тощо).

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО СПОРТУ

- \$ орієнтація на розвиток тих видів, що приносять великі прибутки або, як мінімум, забезпечують **власними** прибутками покриття витрат;
- \$ намагання організацій професійного спорту забезпечити створення та підтримку в змаганнях атмосфери **жорсткої** конкуренції;
- \$ формування у видах професійного спорту спортивної еліти, що у спортивному бізнесі має назву **“MoneyMan”**;
- \$ ефективна система соціального захисту спортсменів, що постійно вдосконалюється;
- \$ експансія американського професійного спорту в інші країни світу

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО СПОРТУ

Орієнтація на розвиток тих видів, що приносять великі прибутки або, як мінімум, забезпечують **власними** прибутками покриття витрат:

Професійними стають лише ті види спорту, які ефективні з комерційної точки зору. Це, перш за все, бейсбол, баскетбол, гольф, хокей, автогонки, бокс, теніс, кінні перегони, гірськолижний та велосипедний спорт.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО СПОРТУ

Намагання організаційних структур професійного спорту забезпечити створення та підтримку в змаганнях атмосфери **жорсткої** конкуренції:

Завдяки цьому підтримується висока зацікавленість глядачів, засобів масової інформації та спонсорів.

*Щоб підтримувати високу конкуренцію у змаганнях, наприклад, з ігрових видів професійного спорту, в США створена досить складна система найму гравців, яка **обмежує права спортсменів** у виборі команд, за які вони хотіли б виступати, і регулює порядок їх переходів з однієї команди до іншої. Головна мета цієї системи полягає у такому розподілі гравців, який забезпечував би високий рівень майстерності всіх команд ліги і сприяв би підтриманню в ній високої конкуренції у спортивних змаганнях. Останнє є передумовою отримання великих прибутків. Ця система обмежує клуби у боротьбі за гравців, забезпечує необхідну стабільність складів команд, сприяє зменшенню ціни на придбання нових гравців. На щорічних аукціонах новачків - “**драфтах**” - перевагу у виборі гравців отримують клуби, котрі гірше виступили у змаганнях попереднього сезону. Ця система виявилась досить ефективною і часто сприяє створенню непередбачуваних ситуацій у черговому сезоні.*

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО СПОРТУ

**Формування у видах професійного спорту
спортивної еліти, що у спортивному бізнесі має
назву “MoneyMan”:**

У кожному виді професійного спорту за допомогою засобів масової інформації формують “зірок” і “мегазірок”, які притягують до себе увагу глядачів і мають підвищену популярність у суспільстві. Для цього використовуються не тільки показники їхньої спортивної майстерності, а й спосіб їх життя, захоплення, прибутки тощо.

Історія професійного спорту переконливо свідчить, що спортивна еліта і пов’язана з нею інформаційна, рекламна, спонсорська та громадська діяльність є потужними чинниками розвитку спорту і зростання його прибутків.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО СПОРТУ

Ефективна система соціального захисту спортсменів, що постійно вдосконалюється:

Інтереси професіональних спортсменів захищають відповідні асоціації. Значну роль в охороні інтересів спортсменів відіграють посередницькі агентства, які від їх імені укладають вигідні комерційні угоди, вкладають зароблені спортсменами гроші у перспективні проекти тощо. Не зважаючи на те, що ці послуги досить дорогі (20% і більше від отриманого прибутку чи від контракту), це вигідно спортсменам. Слід наголосити, що агенти професіональних спортсменів не тільки забезпечують їм вигідне вкладання капіталу, а й значною мірою скеровують подальшу долю спортсменів і їх адаптацію до нових умов життя після закінченні спортивної кар'єри.

Завдяки ефективній діяльності Асоціацій професійних спортсменів систематично зростають прибутки, вдосконалюється система пенсійного забезпечення, покращуються умови праці, найму на роботу, процесу підготовки спортсменів тощо. У травмонебезпечних видах спорту (бокс, автогонки, американський футбол, хокей) вжито досить ефективні заходи щодо охорони здоров'я спортсменів та безпеки їх участі у змаганнях.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО СПОРТУ

Експансія американського професійного спорту в інші країни світу

Намагання мати спортивні комерційні організації, що контролюються американським капіталом, за межами США пояснюється не лише економічними потребами, котрі ґрунтуються на загальній політиці США з поширення свого впливу в глобальних масштабах. Раніше політика поширення американського професійного спорту, як правило, не отримувала суттєвої підтримки в інших країнах. Проте наполегливість США, зростання популярності спорту в світі, вплив телекомпаній, інтенсивний розвиток рекламно-спонсорської діяльності у спорті, а також зростання зацікавленості населення різних країн до американського професійного спорту, що відрізняється не тільки високим рівнем майстерності спортсменів, а й величезними прибутками, змінили ситуацію. Нині можна стверджувати, що популярні у США професійні види спорту стають все більш популярними у світі. Цьому значною мірою, сприяє діяльність ліг і клубів американського професійного спорту.